לביא אלגאוס 213970817
דניאל וולודרסקי 318170958

שאלה 1. יהיו p, q, r פסוקים, הוכיחו או הפריכו כל אחת מהטענות בסעיפים הבאים. עבור הוכחה, עשו זאת <u>בשתי דרכים</u>: הן באמצעות טבלת אמת, והן הוכחה באמצעות זהויות.

א. $p \to (q \to r) \equiv (p \wedge q) \to r$

ב. $(p \wedge q) \to r \equiv (p \to r) \vee (q \to r)$

ג. $((\neg p) \to q) \to p \equiv p \vee \neg p$

ד. $q \to (r \wedge \neg p) \equiv r \to (p \to q)$

ה. $\neg (p \to q) \vee r \equiv \neg p \wedge (r \vee q)$

א)

p	q	r	$q \to r$	$p \to (q \to r)$	$p \wedge q$	$(p \wedge q) \to r$
T	T	f	f	f	T	f
T	f	f	T	T	f	T
f	T	f	f	T	f	T
f	f	f	T	T	f	T
T	T	T	T	T	T	T
T	f	T	T	T	f	T
f	T	T	T	T	f	T
f	f	T	T	T	f	T

לפי טבלת האמת שני העמודות $p \to (q \to r)$ ו- $(p \wedge q) \to r$ שקולות ולכן הטענה נכונה.

עכשיו נוכיח את זה באמצעות זהויות:

$$p \to (q \to r) = p \to \neg(q \wedge \neg r) = \neg\left(p \wedge \neg\neg(q \wedge \neg r)\right) = \neg\left(p \wedge (q \wedge \neg r)\right)$$

כי $\neg(\neg A) = A$

$\Rightarrow$ לפי כללי דה-מורגן $\neg p \vee \neg(q \wedge \neg r) = \neg p \vee \neg q \vee \neg r.$

$$(p\wedge q)\to\neg r = \neg((p\wedge q)\wedge \neg r) = \neg(p\wedge q)\vee\neg r = \neg p\vee\neg q\vee\neg r$$

לפי כללי דה-מורגן   לפי כללי דה-מורגן

קיבלנו שהטענה נכונה

ג)

p	q	r	$(p\wedge q)$	$(p\wedge q)\to r$	$p\to r$	$q\to r$	$(p\to r)\vee(q\to r)$
T	T	T	T	T	T	T	T
T	f	T	f	T	T	T	T
f	T	T	f	T	T	T	T
f	f	T	f	T	T	T	T
T	T	f	T	f	f	f	f
T	f	f	f	T	f	T	T
f	T	f	f	T	T	f	T
f	f	f	f	T	T	T	T

לפי טבלת האמת, שתי העמודות $(p\to r)\vee(q\to r)$ ו- $(p\wedge q)\to r$ שקולות ולכן הטענה נכונה.

עכשו נוכיח באמצעות זהויות:

$$(p\wedge q)\to r = \neg((p\wedge q)\wedge\neg r) = \neg(p\wedge q)\vee\neg\neg r = \neg(p\wedge q)\vee r$$

לפי כללי דה-מורגן

$$= \neg p\vee\neg q\vee r$$

$$(p \to r) \lor (q \to r) = \neg(p \land \neg r) \lor \neg(q \land \neg r) \underset{\text{לפי כללי דה-מורגן}}{=} \neg p \lor r \lor \neg q \lor r$$

$$= \neg p \lor \neg q \lor r$$

ולכן קיבלנו ששני הביטויים שווים.

ב)

p	q	$\neg p$	$\neg q$	$\neg p \to \neg q$	$(\neg p \to \neg q) \to p$	$p \lor \neg p$
T	T	f	f	T	T	T
T	f	f	T	T	T	T
f	T	T	f	f	T	T
f	f	T	T	T	f	T

לפי טבלת האמת קיבלנו ששני העמודות שונות ולכן הטענה לא נכונה.

ג)

p	q	r	$\neg p$	$(r \land \neg p)$	$q \to (r \land \neg p)$	$p \to q$	$r \to (p \to q)$
T	T	T	f	f	f	T	T
T	f	T	f	f	T	f	f
f	T	T	T	T	T	T	T
f	f	T	T	T	T	T	T
T	T	f	f	f	f	T	T
T	f	f	f	f	T	f	T
f	T	f	T	f	f	T	T

f	f	f	T	f	T	T	T

לפי טבלת האמת הטענה לא נכונה.

ה)

p	q	r	$p \to q$	$\neg(p \to q)$	$\neg(p \to q) \to r$	$\neg p$	$r \vee q$	$\neg p \wedge (r \vee q)$
T	T	T	T	f	T	f	T	f
T	f	T	f	T	T	f	T	f
f	T	T	T	f	T	T	T	T
f	f	T	T	f	T	T	T	T
T	T	f	T	f	T	f	T	f
T	f	f	f	T	f	f	f	f
f	T	f	T	f	T	T	T	T
f	f	f	T	f	T	T	f	f

לכן לפי טבלת האמת הטענה לא נכונה.

שאלה 2. נגדיר קשר בינארי חדש בשם XOR (eXclusive OR), נסמן ב-$p \oplus q$) באמצעות טבלת האמת הבאה:

p	q	$p \oplus q$
F	F	F
F	T	T
T	F	T
T	T	F

א. הביעו את $\oplus$ באמצעות $\wedge$, $\vee$ ו-$\neg$.

ב. הפריכו או הוכיחו באמצעות טבלת אמת ובאמצעות זהויות (שתי דרכים) כי לכל p, q, r מתקיים

$$(p \oplus q) \oplus r \equiv p \oplus (q \oplus r)\,.$$

ג. הוכיחו או הפריכו כי לכל p, q, r מתקיים

$$p \wedge (q \oplus r) \equiv (p \wedge r) \oplus (p \wedge q)\,.$$

ד. הוכיחו או הפריכו כי לכל p, q מתקיים

$$(p \oplus q) \oplus p \equiv q.$$

א) $(\neg p \wedge q) \vee (\neg q \wedge p)$

ב)

q	p	r	$q \oplus p$	$r \oplus q$	$r \oplus (q \oplus p)$	$(r \oplus q) \oplus p$
T	T	T	f	f	T	T
T	f	T	T	f	f	f
f	T	T	T	T	f	f
f	f	T	f	T	T	T
T	T	f	f	T	f	f
T	f	f	T	T	T	T
f	T	f	T	f	T	T
f	f	f	f	f	f	f

לפי טבלת האמת הטענה לא נכונה:

באמצעות זהויות מקבלים:

$$(p \oplus q) \oplus r \equiv p \oplus (q \oplus r)$$

$$(p \oplus q) \oplus r = (\neg p \land q) \lor (\neg q \land p) \oplus r = \neg\big((\neg p \land q) \lor (\neg q \land p)\big) \land r \lor \neg r \land (\neg p \land q) \lor (\neg q \land p)$$

לפי כלל דה-מורגן $\Rightarrow \big(\neg(\neg p \land q) \land \neg(\neg q \land p)\big) \land r \lor \neg r \land (\neg p \land q) \lor (\neg q \land p)$

$$(p \lor \neg q) \land (q \lor \neg p) \land r \lor \neg r \land \big((\neg p \land q) \lor (\neg q \land p)\big)$$

$$\big((p \lor \neg q) \land (q \lor \neg p) \land r\big) \lor (\neg r \land \neg p \land q) \lor (\neg r \land \neg q \land p)$$

$$p \oplus (q \oplus r) = p \oplus (\neg q \land r) \lor (\neg r \land q) = \neg p \land \big((\neg q \land r) \lor (\neg r \land q)\big) \lor \neg\big((\neg q \land r) \lor (\neg r \land q)\big) \land p$$

לפי כלל דה-מורגן $= \neg p \land \big((\neg q \land r) \lor (\neg r \land q)\big) \lor \big(\neg(\neg q \land r) \land \neg(\neg r \land q)\big) \land p$

$$\neg p \land \big((\neg q \land r) \lor (\neg r \land q)\big) \lor (q \lor \neg r) \land (r \lor \neg q) \land p$$

$$(\neg p \land \neg q \land r) \lor (\neg p \land \neg r \land q) \lor (q \lor \neg r) \land (r \lor \neg q) \land p$$

$$(\neg p \land \neg q \land r) \lor (\neg p \land \neg r \land q) \lor \big(p(q \lor \neg r) \land p(r \lor \neg q)\big)$$

ג)

p	q	r	$q\oplus r$	$p\wedge(q\oplus r)$	$p\wedge r$	$p\wedge q$	$(p\wedge r)\oplus(p\wedge q)$
T	T	T	f	f	T	T	f
T	f	T	T	T	T	f	T
f	T	T	f	f	f	f	f
f	f	T	T	f	f	f	f
T	T	f	T	T	f	T	T
T	f	f	f	f	f	f	f
f	T	f	T	f	f	f	f
f	f	f	f	f	f	f	f

ולכן לפי טבלת האמת נקבל שהטענה נכונה.

ד)

p	q	$(p\oplus q)$	$(p\oplus q)\oplus p$
T	T	f	T
T	f	T	f
f	T	T	T
f	f	f	f

לפי טבלת האמת קיבלנו שהטענה נכונה

שאלה 3. עבור כל אחת מהטענות הבאות:

- כתבו את הטענה בשפה מתמטית.
- כתבו את שלילת הטענה לאחר פישוט.

א. אין סטודנט שמצליח במבחן בלי לעשות את תרגילי הבית.

ב. כל בן אדם שאוהב מתמטיקה דיסקרטית אוכל גלידה.

ג. לכל שלם n וראשוני p מתקיים ש-p לא מחלק את n.

ד. יש בניין בן יותר מ-100 קומות שלא נמצא באוניברסיטה.

ה. קיימים מספרים ממשיים α, β כך ש-$\alpha > \beta$, $\alpha^2 < \beta^2$ וגם $\alpha^3 > \beta^3$.

א) נסמן: $P(x)$ סטודנט שמצליח במבחן.

$Q(x)$ סטודנט שעושה תרגילי הבית

$$\forall x: x \in P(x) \rightarrow x \in Q(x)$$

שלילת הטענה:

$$\exists x: x \in P(x) \wedge x \notin Q(x)$$

ב) נסמן: $P(x)$ קבוצת כל האנשים שאוהבים מתמטיקה דיסקרטית

$Q(x)$ קבוצת כל האנשים שאוכלים גלידה.

$$\forall x: x \in P(x) \rightarrow x \in Q(x)$$

שלילת הטענה:

$$\exists x: x \in P(x) \wedge x \notin Q(x)$$

א) נסמן: X קבוצת כל המספרים הראשונים

$$\forall n \in \mathbb{Z}, \land p \in X \longrightarrow p \nmid n$$

שלילה של הטענה:
$$\exists n \in \mathbb{Z}, \land p \in X \longrightarrow p \mid n$$

ב) נסמן: $P(x)$ הבניין בן יותר מ 100 דירות.
$Q(x)$ הבניין נמצא באוניברסיטה.

$$\exists X : X \in P(x) \longrightarrow X \notin Q(x)$$

שלילה של הטענה:
$$\forall X : X \in P(x) \longrightarrow X \in Q(x)$$

ג)

$$\exists \alpha, \beta \in \mathbb{Z} : \alpha > \beta \land \alpha^2 < \beta^2 \land \alpha^3 > \beta^3$$

שלילה של הטענה:
$$\forall \alpha, \beta \in \mathbb{Z} : \alpha \leq \beta \lor \alpha^2 \geq \beta^2 \lor \alpha^3 \leq \beta^3$$

שאלה 4. יהיו $x, y \in \mathbb{N}$. כתבו כל אחת מהטענות הבאות בצורת "אם-אז" ובצורת הקונטרפוזיטיב.

א. $a = b$ הוא תנאי מספיק בשביל $a \geq b$.

ב. $y < x$ רק אם x הוא זוגי וגדול מ-2.

ג. y ראשוני אם הוא קטן מ-x.

ד. $a = b$ הוא תנאי הכרחי בשביל $a \leq b$.

א) $\forall a,b \in \mathbb{N}: a=b \rightarrow a \geq b$

קונטרפוזיטיב: $\forall a,b \in \mathbb{N}: a<b \rightarrow a \neq b$

ב) נסמן: $P(x)$ קבוצת כל המספרים הזוגיים

$\forall x,y \in \mathbb{R}: (x \in P(x) \wedge x>2) \rightarrow x \rightarrow y$

קונטרפוזיטיב: $\forall x,y \in \mathbb{R}: x<y \rightarrow x \notin P(x) \vee x \leq 2$

ג) נסמן $P(x)$ קבוצת המספרים הראשונים

$\forall y \in \mathbb{N}: y<x \rightarrow y \in P(x)$

קונטרפוזיטיב: $\forall y \in \mathbb{N}: y \notin P(x) \rightarrow y \geq x$

ד) $\forall a,b \in \mathbb{R}: a=b \rightarrow a \leq b$

קונטרפוזיטיב: $\forall a,b \in \mathbb{R}: a>b \rightarrow a \neq b$